

באנו להיטיב!

מערכת החינוך פועלת לקידום סובלנות ופתיחות כלפי חבריה בני ובנות הקהילה הלהט"בית

הצעה לשני שיעורי כישורי חיים - לקראת בואם של נציגי "הארגונים הגאים" לבתי הספר ולסיכום המפגש עמם.

מחנכים יקרים - מחנכות יקרות

לקראת הגעתו של הארגון הלהט"בי לבית ספרכם חשוב לשוחח מבעוד מועד עם התלמידים על הקהילה הלהט"בית, המהווה חלק בלתי נפרד מכלל הקהילה החינוכית ולהביע עמדה נחרצת נגד גילויי שנאה כלפי חברי הקהילה על בסיס נטייתם המינית וזהותם המגדרית. בואו של הארגון הלהט"בי לבה"ס מהווה הזדמנות לקיים עם התלמידים דיונים ושיחות לשם העמקת הידע שלהם באשר לקהילה הלהט"בית ובאשר לזכות חבריה ליחס של כבוד, שוויון וקבלה.

בציבור הרחב עדיין קיימות קבוצות אשר רואות בהומוסקסואליות חטא ותופעה שניתן וצריך להכחידה. חוסר סובלנות, סלידה, כעס, השפלה, דיכוי או רחמים מופנים חדשות לבקרים כלפי חברי הקהילה הלהט"בית. אנו נתקלים בגילויי שנאה בכל מעגלי החיים, החל מבית הספר ובהמשך בצבא, במסגרות ההשכלה הגבוהה, בעבודה, בבית ובשכונה. המילה "הומו" היא עדיין אחת הקללות הנפוצות ביותר בקרב בני נוער.

ההומופוביה שואבת את רעיונותיה ממיתוסים שגויים ומתפיסות סטריאוטיפיות שליליות המעניקות צידוק לגילויי שנאה, גזענות ואפליה. כחברה, אין אנו יכולים להרשות לעצמנו קיומם של גילויי שנאה כלפי קבוצות באוכלוסייה.

כאנשי חינוך מוטלת עלינו האחריות המוסרית והמקצועית לחנך לתפיסות עולם שוויוניות, מכבדות אדם ומכבדות חוק. עלינו להעניק לתלמידים כלים רגשיים, ערכיים והתנהגותיים לשמירה על זכויות אדם ולהתנהגות, אשר מעניקה יחס של שוויון כלפי כל אדם באשר הוא אדם, בלא קשר לנטייתו המינית או זהותו המגדרית. עלינו להדגיש את זכותו של כל אדם לחוש חופשי לחיות את חייו ללא פחד וחשש. עלינו להילחם בדעות קדומות ולעודד גילויי סובלנות כלפי כל אדם בחברה ובכללם כלפי חברי הקהילה הלהט"בית. עלינו לתמוך וללוות את בני הנוער המגבשים את זהותם המינית ואת בני הנוער חברי הקהילה הלהט"בית. תמיכת הצוות החינוכי ותמיכתן של היועצות החינוכיות, המחנכים והמורים הכרחיים ועשויים להציל את הנוער העסוק בגיבוש זהותו המינית ואת חברי הקהילה מבידודותם, ולאפשר להם התנסות חיובית בתהליך גיבוש זהותם ובהמשך דרכם.

העשייה החינוכית חשוב שתבוא לידי ביטוי בעשייה מערכתית למען שיפור אקלים חינוכי מיטבי, בתכניות ופעילויות במסגרת שיעורי "כישורי חיים", בהכרת הארגונים התומכים בחברי הקהילה, ברכישת ידע על הנושא ובמתן תמיכה אישית למורים ולתלמידים להטבי"ם ומשפחותיהם.

אנו מאמינים שהיכרות מקרוב עם חברי הקהילה תקדם ניפוץ מיתוסים ודעות קדומות ותעזור במניעת אפליה וביטויי שנאה כלפי תלמידים בבתי הספר וחברי הקהילה בכלל. בכדי לסייע לבתי הספר לקדם את הנושא הלהט"בי במערכת החינוך, הקצה משרד החינוך תקציב לקידום העיסוק בנושא. בחודש מרץ 2017 פורסם "קול קורא" שהזמין את כל מוסדות החינוך בארץ להזמין הרצאות מותאמות גיל וסדנאות לצוותים חינוכיים ולתלמידים בנושא

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף תכניות סיוע ומניעה
היחידה למיניות ומניעת פגיעה בילדים ובני נוער

הלהט"בי, (ההרצאות והסדנאות יועברו על ידי גופים חיצוניים המומחים בנושא הלהט"בי ונמצאים ב"מאגר התוכניות של משרד החינוך").

להלן הצעה לשיעורי כישורי חיים כהכנה למפגש עם נציג "הארגון הגאה", ולסיכום. חשוב להקפיד ולערוך את פעילות הפתיחה כהכנה רגשית לתלמידים ואת פעילות הסיום כסיכום לנושא. עלינו לעשות כל שביכולתנו למען שיפור אקלים חינוכי מיטבי בבית הספר, תוך שימוש בתוכניות ובפעילויות נוספות בנושא הלהט"בי במסגרת שיעורי "כישורי חיים", ברכישת ידע על הנושא ובמתן תמיכה אישית לתלמידים ולאנשי צוות אשר מתלבטים באם להצהיר על זהותם המינית ההומוסקסואלית כמו לאלו שבחרים להצהיר עליה או להסתירה.

איריס (מנדה) בן יעקב

מנהלת היחידה למיניות ומניעת פגיעה בילדים ובני נוער

שיעור כישורי חיים - פעילות פתיחה לקראת ביקור נציג "הארגונים הגאים" בבית הספר

היכן הנושא הלהט"בי פוגש אותי כרמה האישית?

מטרות

- חיבור רגשי אישי של המשתתפים לנושא הלהט"בי
- דיון ואווורור רגשות סביב הנושא הלהט"בי
- בירור עמדות כלפי חברי הלהט"בי
- הכרות עם מגוון הדעות בכיתה סביב הנושא
- יצירת אווירה של פתיחות, ערבות, וקבלה הדדית בכיתה

לתשומת לבך המורה, בתחילת השיעור מומלץ להעניק רקע על השיעור ועל התהליך השלם הצפוי בכיתה, כולל ביקור נציג הארגונים הגאים. חשוב להבהיר ולהדגיש מסר של סובלנות וכבוד הדדי בכיתה במהלך השיעורים. כדאי לזכור כי בכיתה יושבים תלמידים להט"בים או בני משפחת הקשת הלהט"בית וחשוב להיות רגיש לנוכחותם. ברור לנו כי יושבים בכיתה גם תלמידים שבחרים שלא לחשוף את זהותם הלהט"בית, ועל פרטיותם יש לשמור מכל משמר. ולסיום, בכותבנו שורות אלו, אנו זוכרים שגם בקרבכם, המורים והמורות, חברים בקהילה הלהט"בית, אנו מקווים שמשימת שיעורים אלו תהיה נוחה עבורכם ומאחלים לכם חווית קבלה ותמיכה בהעברת השיעורים בפרט ובמערכת החינוך, ביתכם, בפרט.

פעילות פתיחה - התלמידים מתבקשים למלא פרטים על דף אישי:

אם אדע שהחבר/ה שלי הוא להט"ב ארגיש.....
כי.....
אם אדע שהמורה שלי להט"ב ארגיש.....
כי.....
אם אדע שאח/ות שלי היא להט"בית ארגיש.....
כי.....

דיון בקבוצות - התלמידים יתחלקו לשלוש וישוחחו על הנושא. התלמידים יסבירו זה לזה כיצד חשו כאשר היו צריכים להשלים את המשפטים, וינסו לבחון איזו שאלה הייתה הקשה ביותר למילוי עבור כל אחד מהם ואיזו שאלה הייתה הקלה מבין השלוש. יתפתח שיח סביב נושא זה במטרה לזהות מה מורכב עבורם ומדוע זה מורכב?

דיון – במליאת הכיתה יערך דיון סביב הסוגיות השונות שעלו בקבוצות השונות תוך התייחסות למשפטים ולהבנת המורכבות – היכן הקושי פוגש כל אחד מאתנו? כדאי לחשוב עם התלמידים מה לדעתם חווה נערה/ה להט"ב, האם גם לו ולה מורכב לדעתם? מדוע? עם אילו קשיים הם עשויים להתמודד?

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף תכניות סיוע ומניעה
היחידה למיניות ומניעת פגיעה בילדים ובני נוער

לסיכום - חשוב לציין שלהיות להט"ב בחברה הטרוסקסואלית זו משימה מורכבת. אדם ש"יוצא מהארון" זקוק לאמפטיה ורגישות ויש לעזור לו בתהליך. האדם ההומוסקסואל הוא קודם כל אדם המצוי בתהליך טבעי של בחינה אישית והגדרה עצמית וכולנו זקוקים ליד מלטפת, לעין טובה וליחס חם ברגעים של שיתוף והוצאה לאור של מאפייני זהותנו. חשוב שכולנו נזכור ונזכיר לתלמידינו כי אדם נבחן על פי תכונותיו ואישיותו ולא על פי בחירתו בבן או בבת זוגו. חשוב להעביר מסר חם של סובלנות, קבלה וכבוד לכל אדם, יחד עם דרישה בלתי מתפשרת לגינוי תופעות של פגיעה ושנאה כלפי חברי הקהילה הלהט"בית.

שיעור כישורי חיים - פעילות לסיכום ביקור נציג "הארגונים הגאים" בבית הספר

אאה להיות חכר *life*...

מטרות

- דיון ואוורור רגשות סביב הנושא הלהטב"י בעקבות המפגש
- בירור עמדות כלפי חברי הלהטב"י בעקבות המפגש
- לבחון את השפעת היחס האישי של התלמידים כלפי האוכלוסייה הלהט"בית לאחר סיום הפעילויות.
- לבחון את היחס העתידי שלהם כלפי נוער להט"ב"י בבית הספר ובכלל
- יצירת אווירה של פתיחות, ערבות וקבלה הדדית בכיתה

פעילות – להלן שתי הצעות, מומלץ לבחור באחת מהן –

הצעה ראשונה לפעילות פתיחה -

כל תלמיד ימלא באופן אישי דף הכולל את השאלות המופיעות להלן:

שאלות להשלמה:

- טרם תחילת הפעילות הרגשתי כלפי להט"בים.....
- כעת עם סיום הפעילות אני חש/ה.....
- דבר חדש שאני לוקח/ת איתי לאחר הכרות מקרוב עם להט"בים.....
- מרגע זה ואילך, כשאגלה שאחד מהתלמידים בכיתה/ בביה"ס יצא מהארון היחס שלי אליו/ה יהיה.....
- אם אראה שפוגעים או משפילים נער/ה להט"בים אני.....
- משהו שלמדתי על עצמי או אני לוקח לעצמי לאחר החשיפה לנושא.....

עם סיום הכתיבה המורה תנהל דיון כיתתי - המורה תקרוי או תכתוב את השאלות על הלוח ותנהל שיח פתוח עם התלמידים סביב תשובותיהם.

הצעה שנייה לפעילות פתיחה -

המורה תדביק על הרצפה לאורך החדר איזולירבנד צבעוני ותסמן עליו 10 פסים בצבע אחר המסמנים מספרים מ 1 – 10. (רצוי שיהיה מרווח מספיק גדול בין כל אחד מהמספרים). מומלץ להדגיש בסמן ארוך יותר מספרים כגון: 1, 3, 5, 7, 10 או לציין את הספרות. המורה תקריא בקול רם מספר שאלות על פי הסדר שיופיע להלן. כל תלמיד יעמד ליד המספר התואם את הרגשתו ביחס לנאמר בשאלה כאשר הספרה 1 מסמלת את הרמה הנמוכה ביותר ביחס להרגשתו והספרה 10 את הרמה הגבוהה ביותר.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף תכניות סיוע ומניעה

היחידה למיניות ומניעת פגיעה בילדים ובני נוער

המורה והתלמידים יסתכלו לרגע על התפזרות התלמידים לאורך הסרט הצבעוני טרם המעבר לשאלה הבאה. יערך שיח כיתתי כשהתלמידים עדין עומדים, כל אחד בנקודה בה בחר, אחרי שאלות מס: 2,3,4.
המורה תאפשר לתלמידים לשנות את המיקום שלהם לאורך הפס, במידה וירצו בכך, לאחר השיח על כל שאלה.

משפטים לדין:

- טרם תחילת הפעילות בכיתה בנושא הלהט"ב חשתי אי נוחות רבה כלפיהם
- רגשותיי כלפי האוכלוסייה הלהט"בית השתנו לאחר הפעילות בנושא בכיתה ולאחר שמיעת הסיפור האישי
- כעת לאחר הפעילות כשאגלה שאחד מתלמידי/ות כיתתי הוא להט"ב אתנהג כלפיו/ה אחרת
- לא אסכים יותר שילעגו או יגנו תלמידים או אנשים בשל נטייתם או זהותם המינית

המלצות לדין בתום כל אחת מהפעילויות -

- יערך שיח סביב תשובות התלמידים.
- תבחן השפעת הפעילות על התלמידים.
- ייבדק היחס של התלמידים אל חברים מבית הספר שיצאו בעבר או יצאו בעתיד מהארון ללא ציון שמות. (תמיכה, ליווי, עמידה לצדם מול מי שמעליב ופוגע).
- יערך שיח על חשיבות ההתייחסות הפתוחה והמכילה כלפי כל אדם באשר הוא בשל תכונותיו האישיות ולא בשל מוצאו, צבע עורו, מצבו הכלכלי, נטייתו המינית או זהותו המגדרית.
- ייערך דיון בנוגע לאחריות החברתית של כל אחד לפעול למען הקהילה, כיצד כל אחד יסייע למיגור ביטויי הלהט"בופוביה.

למורה: יש לאפשר לתלמידים להשמיע את דעותיהם לגבי כל שאלה. חשוב שיתנהל שיח פתוח שיכבד את כל התשובות. יש לשוחח עם התלמידים על רגשותיהם ועל היישום של הרגשות הנוכחיות. חשוב לבחון אתם מה שהשתנה בהרגשתם, במידה והשתנה ומה הם יעשו כעת שלא עשו קודם כשיתקלו בשנאה המופנית כלפי האוכלוסייה הלהט"בית.
סביר להניח שיהיו תלמידים שיישארו בתחושת אי נוחות כלפי יחידים להט"בים. חשוב שרגשותיהם יכובדו אך בד בבד, יש להדגיש את חשיבות הגישה הפלורליסטית והיחס ההוגן וההגון כלפי כל קהילה באשר היא והקהילה הלהט"בית בפרט. רגש של אי נוחות או דחיה כלפי קהילה מסוימת אינו מאפשר התנהגות מסוג פגיעה, העלבה, תקיפה, זלזול, ביטויי שנאה וכו'.... כלפי אותה קהילה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף תכניות סיוע ומניעה
היחידה למיניות ומניעת פגיעה בילדים ובני נוער

לסיכום - בסבב כל אחד יציין משהו חדש חיובי שהוא לקח עמו מהמפגשים הללו

לסיכום: המורה תקריא את דבריו של פרופ' ליאו בוסקלייה: "**הדבר הקשה ביותר בעולם- הוא להיות מישהו שאינך**". ותזמין את התלמידים לחשוב על המשמעות שלו בהקשר הלהט"בי.

אף אדם אינו רוצה להיות מה שאינו. אנחנו אמנם עוטים מסכות במצבים חברתיים מסוימים למשל במפגשים עם אנשים חדשים במטרה לרצות אחרים או לחוש אהובים, אלא שלרוב המסכה היא זמנית, מאד קשה להשתמש בה לאורך זמן. בסופו של דבר כולנו רוצים שיאהבו אותנו כפי שאנחנו עם החלקים החזקים והטובים שבנו ועם החלקים הפחות טובים שלנו כי אנחנו מבינים שאיננו מושלמים. אין מישהו שהוא מושלם בין אם הוא הטרוסקסואל ובין אם הוא הומוסקסואל, לכן כדאי לאדם להיות אדם שלם עם עצמו. חשוב להדגיש כי דחיה חברתית של אדם בגלל נטייתו המינית או זהותו המגדרית נובעת משנאת חינוך, מדעות קדומות ומאי כיבוד האדם באשר הוא אדם.

כתבה: נטע ידיד, מדריכה ארצית ביחידה למיניות ומניעת פגיעה בילדים ובני נוער

ערכה: אורית ברג, אגף תוכניות סיוע ומניעה